

Der lægges grønt tag på i Hyldebjerg. Det er smukt, giver en biologisk zone og tilbageholder regnvand, så kloakkerne ikke flyder over.

Eftertanke oven på to meget forskellige somre

Af Povl Markussen

Efter to meget forskellige somre, hvor den i 2017 regnede væk, mens den i år var tør som aldrig før, kan det nok være på sin plads med lidt refleksion over, hvad der sker, og hvad der vil komme mere af, som vi må forberede os på, beskytte os mod og hvem ved, måske også få noget bedre ud af.

Som udgangspunkt kan vi starte med at konstatere, at klimaforandringerne ikke bare betyder, at det hele bliver lidt varmere og lidt mere behageligt. Med varmen kommer også forandringer og uforudsigelighed i nedbøren. Det stiller helt nye krav til, hvordan vi indretter vores by, vores boligområder og ejendomme. På den ene side skal vi kunne håndtere store mængder regn for at undgå, at kældre, bygninger, tekniske installationer, veje, stier og lavt liggende områder bliver oversvømmet. Men også at spildevand og forurening ikke skylles ud i regnvandssystemet, fordi kloakkerne ikke kan følge med. På den anden side skal vi samtidig indrette os efter meget tørre år med stigende brandfare og grønne områder, der bliver helt gule, med mindre vi tilbageholder en masse vand fra den våde tid, som langsomt kan frigives i den tørre.

I Albertslund har vi gode forudsætninger for at håndtere perioder med meget regn. Vi har stor kapacitet i vores regnvandsbassiner rundt om i byen, og i fald der kommer skybrud, kan vandet ledes til de Våde Enge i Egelundparken og Kongsholmparken, for at undgå oversvømmelser i de bebyggede områder. Samtidig virker de Våde Enge som forsinkelsesbassiner, så vandet ikke bare lukkes ud i Store Vejleå og ned i hovedet på vores gode naboer i Vallensbæk og Ishøj. I situationer med skybrud, har de jo rigelig vand at skulle håndtere i forvejen.

Men ingen kæde er stærkere end det svageste led, derfor skal det overordnede system, som kommunen og

HOFOR har ansvaret for, hele tiden optimeres. Aktuelt er det f.eks. afvandingen fra den nordlige del af kommunen til Harrestrup å. Her er der gang i et milliard stort klimasikringsprojekt, sammen med de 9 andre Harrestrup-å-kommuner, langs hele åen fra udspringet her i Albertslund til udløbet i Kalveboderne ved Valbyparken. En milliard er mange penge at bruge på klimasikring, men det er også mange værdier, der står på spil, når regnen først vælter ned – og så er der alligevel ingen garantier. I takt med at klimaet udvikler sig voldsommere og voldsommere, er vi nødt til ikke bare at lave de store fælles klimasikringer, vi er også nødt til i boligområderne og på private grundstykker, at tilbageholde mere vand. Det sætter spørgsmål ved, om det nu også er så godt at lægge flere fliser i indkørslen, på P-pladsen og under terrassen, der afleder til kloak. Rent fornuftsmæssigt skulle vi gå i en helt anden retning. Vi skulle anlægge flere blomstrende regn-bede, der kan opsamle, fordampe og nedsive vandet, lægge gennemtrængelige belægninger i indkørslen, etablere facade beplantninger og få grønne tage, der, som en svamp, kan holde på regnen. Det vil også bidrage med en ny naturrig kvalitet i byen, frem for de golde fliser.

Omvendt er det så i de tørre år. De er ikke kritiske på samme måde. De truer ikke med oversvømmelser, men med tørke og ulidelig varme. I sommers så vi hvordan især græs og sårbare blomster og buske havde det svært. Og når først planterne sygner hen, mindskes fordampningen, og tørken og varmen bliver endnu mere ulidelig. Bedst til at stå imod det, er træerne, fordi de har rødder, der stikker dybt nok, til at kunne klare tørken i overfladen. Træerne bidrager også med en kølende skygge. Vores syn på træer skal derfor tages op til revision. Ofte hører jeg i hvert fald argumenter om, at træer skygger generende, sviner med frugter og blade, og at deres rødder ødelægger belægninger, så de ønskes fældet. Men fremadrettet får vi brug for mange flere træer, der kan give en lisende skygge, køle byen, hjælpe biodiversiteten i de kritiske perioder og opsamle CO₂. Samtidig har træer den fordel, at de også i våde år, fordamper en masse vand. Derfor er de en del af løsningen i både tørre og våde år.

For at få de to, tilsyneladende uforenelige tilgange til træer, til at nå sammen, må vores grønne områder gentænkes. Nogen steder giver det mening at plante hurtigt voksende store træer, andre steder skal de være små og langsomme. Nogen steder kan der plantes frugt- og løvtræer, andre steder vil det være en fordel med nåltræer, der beholder nålene på. Nogen steder skal det være træer med en rod, der søger ned i dybden, andre steder kan rødderne blive i overfladen. I hvert fald skal vi vende os til at se træerne som en del af løsningen, ikke som et problem.

Specielt den tørre sommer i år, har også givet anledning til mange andre tanker. I Sverige oplevede de historisk store skovbrande. Kunne noget tilsvarende mon gå ud over Vestskovene!? Når nu HOFOR måtte udstede et delvist vandingsforbud, kan det så ende med, at vi på et tidspunkt skal til at rense grundvandet eller afsalte havvand, for at skaffe drikkevand nok!? Det er man jo nødt til at gøre mange andre steder på kloden. Og hvordan med de nye giftstoffer, der er fundet i drikkevandet rundt om i hele landet? Det har presset vandindvindingen yderligere og lukket både borer og hele vandværker. F.eks. blev der også fundet DMS over grænseværdien i vandet fra vores eget Vridsløselille vandværk. Det betyder, at grundvandet her i Albertslund, må ”fortyndes” med vand fra værkerne i Lejre og Marbjerg, for at holde sig under grænseværdierne. Så hvad er det for en fremtid, vi kigger ind i, hvis vi ikke hurtigst muligt for friholdt de områder, hvor grundvandet dannes, fra sprøjtegifte? Og i den forbindelse, hvorfor er det egentlig, at landbruget fortsat skal have lov til at forgifte vores grundvand, og hvorfor insisterer vi selv på at bruge pesticider og træbeskyttelsesmidler i haven, der vil ødelægge drikkevandet for vores egen børn og børnebørn?

Ja, sådan et par meget forskellige somre, fører mere end varme, regn og tørke med sig. De rejser på et meget konkret plan en masse spørgsmål, giver anledning til eftertanke og de varsler, at det er nødvendigt med forandringer. Men ikke nødvendigvis forandringer til det værre. Hvis vi investerer de midler, vi er nødt til at kaste efter de nye løsninger klogt, kan vi både få rent vand, mere natur og skønnere byer at bo i. Men vi skal ville det. Det kommer ikke af sig selv.